

# 'Erdogan heeft Europa gebruikt om bepaalde zaken te bereiken, nu heeft hij de EU niet meer nodig'



[Kevin Van der Auwera](#)

[www.knack.be](http://www.knack.be) 09/08/2014 om 09:23 - Bijgewerkt om 09:23

Officieel gaan de toetredingsonderhandelingen tussen de Europese Unie (EU) en Turkije voort, maar het is alweer bijna een jaar geleden dat er nog nieuws te rapen viel. Drie vragen aan Dirk Rochtus, docent Internationale Politiek aan KU Leuven/Campus Antwerpen en Turkijekenner, voor een stand van zaken

Officieel gaan de toetredingsonderhandelingen tussen de Europese Unie (EU) en Turkije voort, maar het is alweer bijna een jaar geleden dat er nog nieuws te rapen viel. Naar aanleiding van de Turkse presidentiële verkiezingen van 10 augustus: drie vragen aan Dirk Rochtus, docent Internationale Politiek aan KU Leuven/Campus Antwerpen en Turkijekenner, voor een stand van zaken.

**De onderhandelingen slepen al jaren aan en Turkije geeft op zijn minst de indruk dat het niet echt (meer) staat te springen om zich bij de EU aan te sluiten. Hoe staan de zaken ervoor?**

'Premier Recep Tayyip Erdogan was in het begin van zijn ambtstermijn in 2003 erg pro-Europees. Onder zijn bewind schoten de officiële toetredingsgesprekken in 2005 uit de startblokken. De jongste jaren zijn die echter zo goed als stilgevallen. Een van de redenen is dat Erdogan zijn blik steeds meer op het Midden-Oosten richt, maar ook de kritiek van de EU op zijn autoritair beleid speelt zeker een rol. Hij vindt dat Europa zich te veel moeite.

'De vraag is volgens mij echter of Erdogan ooit echt belangstelling heeft gehad in een toenadering tot de EU. Voor hij premier werd, was zijn AK-partij zeer eurokritisch. Met de hulp van hervormingen in het teken van de EU is Erdogan er echter in geslaagd om de macht van het 'Kemalistische' establishment te breken. Zo is bijvoorbeeld de Nationale Veiligheidsraad afgezwakt van een machtige organisatie naar een louter adviserend orgaan. Voordien hadden de militairen veel te zeggen in Turkije, en dat was niet naar de zin van Europa.'

'Een en ander doet alleszins vermoeden dat Erdogan Europa gebruikt heeft om enkele zaken te verwezenlijken en 'ons' nu niet meer nodig acht. Zijn ambitie is om Turkije verder uit te bouwen tot regionale macht, met of zonder de EU. Of zoals hij het zelf verwoordt: "Europa heeft Turkije meer nodig dan omgekeerd." Feit is ook dat de EU niet tevreden is met de politieke onrust van de voorbije jaren, maar het durft de gesprekken niet opblazen.'

## **Vanwaar die focusverschuiving van Ankara naar het Midden-Oosten?**

'De achterban van de AK-partij, kleine en middelgrote ondernemingen. Dat zijn meestal vrome moslims die vooral in het Midden-Oosten zaken doen. Zij vragen om betere relaties met die landen en Erdogan volgt dat. Vanuit historisch oogpunt heeft Turkije overigens nog steeds nauwe banden met de Arabische wereld. Maar die toenadering tot het Midden-Oosten hoeft niet per se in tegenspraak met de relaties met de EU te zijn.'

## **Welke zijn de voornaamste argumenten pro en contra om al dan niet door te duwen met een toetreding van Turkije tot de EU?**

Onder voorstanders zijn de meest genoemde argumenten de economische perspectieven van Turkije als groeiland, de wereldmacht die Europa met de steun van Turkije kan worden, de migratie van Turken als remedie tegen de vergrijzing en de brug die het land zou slaan tussen Europa en het Midden-Oosten.

'Paradoxaal genoeg zijn net die vier aspecten ook de argumenten van tegenstanders. Zij beschouwen de Turkse economie als een zeepbel en waarschuwen dat de landbouwsector van het land te omvangrijk is. Dat Europa een wereldmacht zou worden, is nog maar de vraag, aangezien Turkije in het Midden-Oosten nog niet al te veel heeft verwezenlijkt. Wat migratie betreft, vrezen velen dat we in Europa overspoeld zouden worden door Turkse migranten. Ten slotte rijst de vraag of we wel banden moeten aanhalen met een land waar de persvrijheid bedreigd en de scheiding der machten op de helling gezet wordt en de islam duidelijk strenger aan het worden is. Denk maar aan de beperkingen op de verkoop van alcohol of het Turkse regeringslid dat vorige week verkondigde dat vrouwen beter niet in het openbaar zouden lachen.'